

TEXTILHÖGSKOLANS EXAMENSUTSTÄLLNING EXIT16
DESIGN AV AMANDA NORDQVIST

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

Högre utbildning ökar chansen på arbetsmarknaden och minskar risken för arbetslöshet. Utbildningens inriktning har också stor betydelse. Däremot är det ingen skillnad i etablering på arbetsmarknaden för examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade.

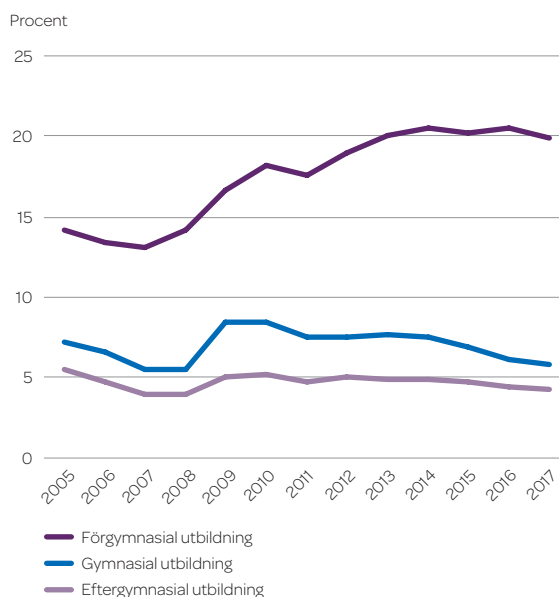
UTBILDNINGSPREMIUM VID UNIVERSITET och högskolor ska svara dels mot studenternas efterfrågan, dels mot arbetsmarknadens behov av utbildade personer. Ett sätt att visa balansen mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden i nuläget är att mäta arbetslösheten för olika grupper. Ett annat sätt är att undersöka etableringen på arbetsmarknaden, det vill säga att se hur många som har examinerats i relation till behovet av personer med olika examina från högskolan. Eventuella skillnader i etableringen mellan dem som avlagt examina på grundnivå och avancerad nivå respektive dem som avlagt en doktorsexamen kan också ge en bild av behovet av högutbildad arbetskraft. Även uppgifter om den framtida utvecklingen av arbetsmarknaden är viktiga. För att skapa en bild av behovet av utbildade inom olika områden tar flera myndigheter fram prognoser över tillgången respektive arbetsmarknadens behov.

Lägre arbetslöshet för högskoleutbildade

Eftergymnasialt utbildade har i allmänhet ett försteg på arbetsmarknaden framför dem som har en gymnasieutbildning, vilka i sin tur har en betydligt starkare ställning än dem som enbart har en grundskoleutbildning. Att en eftergymnasial utbildning leder till större möjligheter att finna en stabil position på arbetsmarknaden visar bland annat statistik över arbetslösheten. Personer med en eftergymnasial utbildning har lägre arbetslöshet än de med gymnasial och förgymnasial utbildning. Enligt Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar, AKU, var arbetslösheten 2017 för dem med grundskola som högsta utbildning 19,9 procent, för gymnasieskola som högsta utbildning 5,8 procent och för eftergymnasialt utbildade 4,3 procent (se figur 56). Gruppen som har en eftergymnasial utbildning består till största delen av personer med en utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskarnivå (forskarutbildningen).

Skillnaderna i arbetslöshet mellan olika utbildningsnivåer består över tid och de påverkas inte heller nämnvärt av att konjunkturläget växlar. Det är alltså tydligt att en längre utbild-

Figur 56. Arbetslöshet i procent av arbetskraften i åldrarna 15–74 år 2005–2017 efter utbildningsnivå enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar. Källa: SCB.

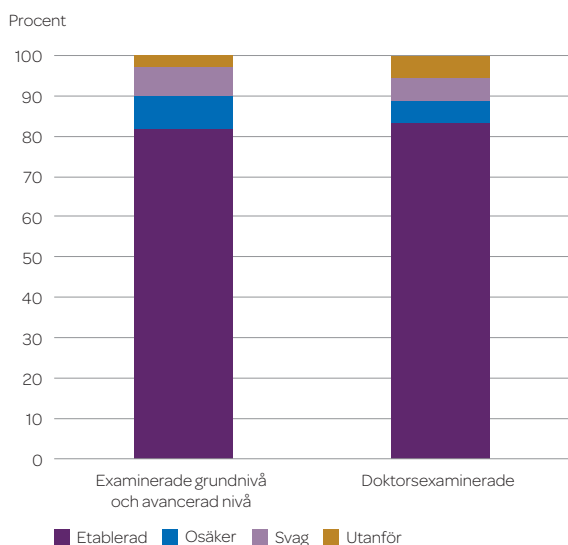
ning leder till en bättre ställning på arbetsmarknaden. Frågan är om denna skillnad fortsätter även högre upp i utbildningssystemet, det vill säga har doktorsexaminerade en bättre ställning på arbetsmarknaden än examinerade på grundnivå och avancerad nivå?

UKÄ har undersökt detta genom att mäta etableringen på arbetsmarknaden av två examensgrupper läsåren 2006/2007–2011/2012. Examinerade på grundnivå och avancerad nivå räknas här som en grupp som jämförs med doktorsexaminerade. Uppföljningen görs tre, fem och åtta år efter examen. De som har flyttat utomlands eller avlidit och som inte längre var en del av den svenska befolkningen vid uppföljningen har exkluderats. Undersökningspopulationerna bestod av 313 140 examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive 13 380 doktorsexaminerade.

Ungefär lika hög etablering oavsett nivå på examen

Majoriteten av de examinerade från universitet och högskolor, såväl på grundnivå och avancerad nivå som forskarnivå etablerade sig i regel snabbt på arbetsmarknaden. Det var dock skillnader

Figur 57. Arbetsmarknadsställning tre år efter examen för examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12.

mellan olika examina och utbildningsinriktningar. Av dem som examinerades på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/2007–2011/2012 var 82 procent etablerade tre år efter examen (80 procent av kvinnorna och 85 procent av männen), de hade alltså en god ställning på arbetsmarknaden. Av dem som avlagt en doktorsexamen under samma period var 83 procent etablerade efter tre år (82 procent av kvinnorna och 84 procent av männen). Skillnaden mellan examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade är alltså liten. Mellan kvinnor och män var skillnaden något större, 5 procentenheter, för examinerade på grundnivå och avancerad nivå medan den var 2 procentenheter för dem som avlagt en doktorsexamen.

Av dem som examinerades på grundnivå och avancerad nivå hade 8 procent (9 procent av kvinnorna och 8 procent av männen) en osäker ställning på arbetsmarknaden. Det innebär att de hade en relativt låg arbetsinkomst eller att personerna varit arbetslösa någon gång under året. Av de som avlagt en doktors-examen var det 5 procent som hade en osäker ställning på arbetsmarknaden (6 procent av kvinnorna och 5 procent av männen).

Av de examinerade på grundnivå och avancerad nivå hade 7 procent en svag ställning på arbetsmarknaden (8 procent av kvinnorna och 5 procent av männen) och det innebär att de hade mycket låg arbetsinkomst samt förekomst av heltidsarbetslöshet under året. Motsvarande för de som avlagt en doktorsexamen var 6 procent, och där var det ingen skillnad mellan kvinnor och män.

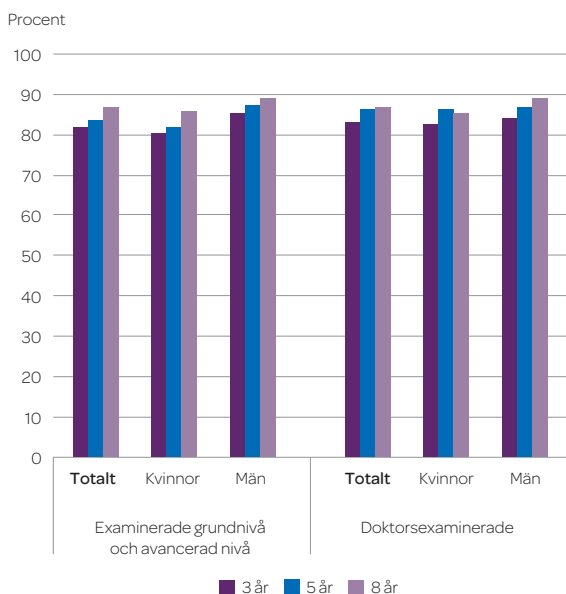
Slutligen stod 3 procent av de som avlagt en examen på grundnivå och avancerad nivå utanför arbetsmarknaden (3 procent av kvinnorna och 4 procent av männen), det vill säga de saknade helt arbetsinkomst. Av de som avlagt en doktorsexamen befann sig 5 procent utanför arbetsmarknaden (5 procent av kvinnorna och 6 procent av männen). Det var därmed en högre andel av de doktorsexaminerade än av de examinerade från grundnivå och avancerad nivå som stod utanför arbetsmarknaden tre år efter examen.

Hur svårt det är för olika examensgrupper att etablera sig på arbetsmarknaden kan uttryckas som summan av andelen examinerade i grupperna svag och utanför arbetsmarknaden. Bland de examinerade på grundnivå och avancerad nivå befann sig 10 procent i dessa grupper (11 procent av kvinnorna och 9 procent av männen). Motsvarande andel för de doktorsexaminerade var 11 procent (11 procent av kvinnorna och 12 procent av männen). Det var alltså en något högre andel av de doktorsexaminerade som hade haft svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden i jämförelse med examinerade på grundnivå och avancerad nivå. Kvinnor hade också genomgående större svårigheter än män, oavsett utbildningsnivå.

Ökad etablering med tiden för i stort sett alla grupper

Ju längre tid som förflutit sedan examen, desto högre blir etableringen för de flesta examinerade. För de som avlagt examen på grundnivå och avancerad nivå var 82 procent etablerade efter tre år, 84 procent efter fem år och 87 procent efter åtta år (se figur 58). Män hade som tidigare beskrivits en något högre etablering än kvinnor tre år efter examen. Skillnaden i etableringsgrad mellan könen var fem procentenhe-

Figur 58. Andel etablerade tre, fem och åtta år efter examen för examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12.

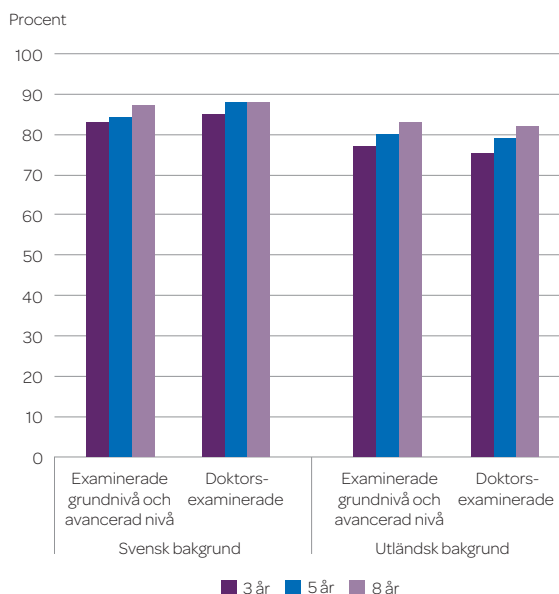
ter vid tre och fem år efter examen men hade minskat till fyra procentenheter efter åtta år.

Av de som avlagt doktorsexamen var 83 procent etablerade efter tre år, 86 procent efter fem år och 87 procent efter åtta år. Skillnaden i etableringsgrad mellan könen var två, en respektive fyra procentenheter efter tre, fem och åtta år efter examen. Notera att etableringen sjönk mellan fem och åtta år efter examen för kvinnor som avlagt doktorsexamen.

Lägst etableringsgrad för examinerade med utländsk bakgrund

För att undersöka om det finns någon skillnad i etablering mellan examinerade med olika bakgrund delas de in efter om de har svensk eller utländsk bakgrund och hör till den svenska befolkningen. Det innebär att inresande studenter och utländska doktorander, det vill säga de som kommit till Sverige med syftet att studera, inte är medräknade i detta avsnitt. Till gruppen svensk bakgrund räknas de som är födda i Sverige och har minst en förälder som också är född här. Till gruppen utländsk bakgrund räknas personer som antingen själva är födda utrikes eller är födda i Sverige men har föräldrar som båda är utrikesfödda.

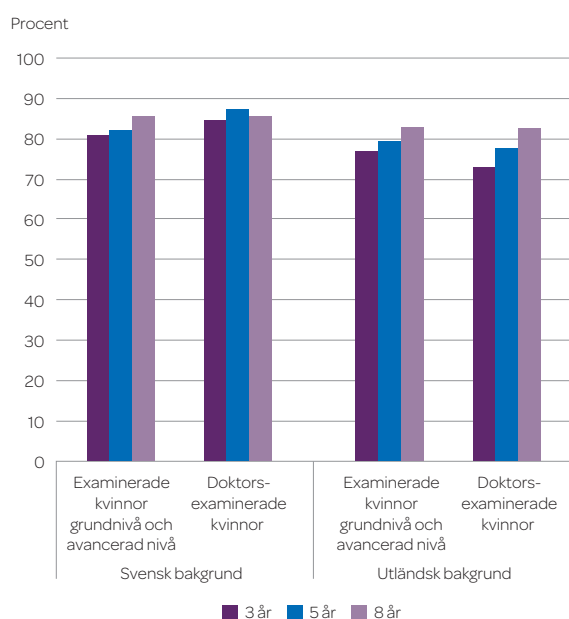
Figur 59. Andel etablerade tre, fem och åtta år efter examen på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12 med svensk respektive utländsk bakgrund.

Examinerade med svensk bakgrund var i betydligt högre grad etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen, oavsett nivå (se figur 59). Totalt sett var etableringen tre år efter examen 83 procent för examinerade på grundnivå och avancerad nivå samt 85 procent för doktorsexaminerade med svensk bakgrund. Bland examinerade med utländsk bakgrund var andelen etablerade 77 procent på grundnivå och avancerad nivå respektive 75 procent bland doktorsexaminerade. För examinerade med svensk bakgrund har alltså de som avlagt en doktorsexamen en högre etableringsgrad än de som avlagt examen på grundnivå och avancerad nivå. För examinerade med utländsk bakgrund är däremot skillnaden den omvända, där har de som avlagt doktorsexamen en lägre etableringsgrad än de som avlagt en examen på grundnivå och avancerad nivå.

Skillnaden i etableringsgrad mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund består över tid efter examen, även om den hade minskat åtta år efter examen. För examinerade på grundnivå och avancerad nivå hade skillnaden minskat från 6 till 4 procentenheter och bland doktorsexaminerade från 10 till 6 procentenheter.

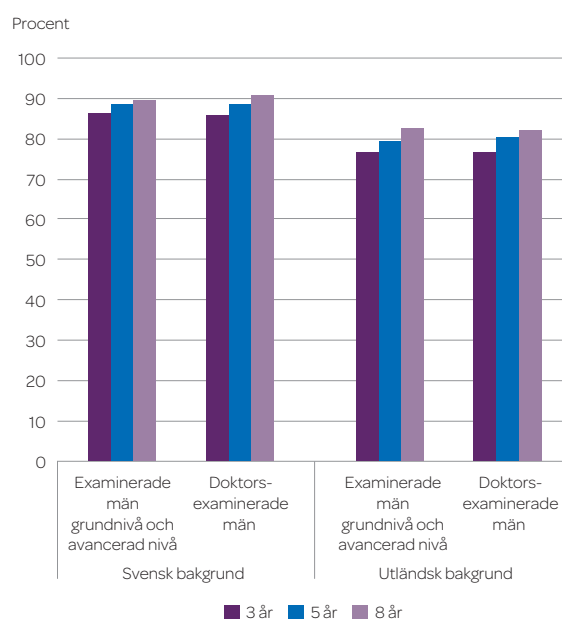
Figur 60. Andel etablerade tre, fem och åtta år efter examen på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12 bland kvinnor med svensk respektive utländsk bakgrund.

Finns det då några skillnader i utvecklingen mellan kvinnor och män med svensk respektive utländsk bakgrund? För examinerade kvinnor på grundnivå och avancerad nivå var 81 procent bland dem med svensk bakgrund och 77 procent bland dem med utländsk bakgrund etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen, vilket är en skillnad på fyra procentenheter. Efter åtta år hade skillnaden minskat till 3 procentenheter. För kvinnor med doktorsexamen var det stor skillnad i etableringsgrad (se figur 60). Tre år efter examen var 85 procent av kvinnorna med svensk bakgrund och 73 procent av de med utländsk bakgrund etablerade på arbetsmarknaden, det vill säga en skillnad på 12 procentenheter. Denna skillnad minskade dock avsevärt över tid, åtta år efter examen var skillnaden nere på 4 procentenheter. En anledning till att skillnaden minskar är också att etableringsgraden för doktorsexaminerade kvinnor med svensk bakgrund faktiskt minskar mellan fem och åtta år efter examen vilket även syns i figur 58. Detta har inte UKÄ någon förklaring till.

Även bland männen med examen på grundnivå och avancerad nivå var det stor skillnad i etableringsgrad (se figur 61). Av männen var 87 procent med svensk bakgrund respektive 77

Figur 61. Andel etablerade tre, fem och åtta år efter examen på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12 bland män med svensk respektive utländsk bakgrund.

procent av de med utländsk bakgrund etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen. Etableringsgraden ökade dock mer för männen med utländsk bakgrund än för dem med svensk bakgrund med tiden efter examen. Det innebar att skillnaden minskade från 10 till 7 procentenheter åtta år efter examen, då var andelarna 90 respektive 83 procent. Bland männen med doktorsexamen var också etableringsandelen högre för dem med svensk bakgrund än för dem med utländsk bakgrund och skillnaden förändrades inte med tiden. Tre år efter examen var 86 procent av männen med svensk bakgrund etablerade på arbetsmarknaden jämfört med 77 procent av dem med utländsk bakgrund. Åtta år efter examen var andelarna 91 respektive 82 procent.

Högst etablering inom teknikområdet

Vilket ämne de examinerade har avlagt examen inom spelade också stor roll för etableringsgraden för såväl examinerade på grundnivå och avancerad nivå som doktorsexaminerade. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskarnivå används dock olika ämnesindelningar och därmed är dessa inte helt jämförbara. Samtidigt finns det en viss

överensstämmelse mellan indelningarna som gör att det ändå kan vara intressant att ställa de båda grupperna mot varandra.

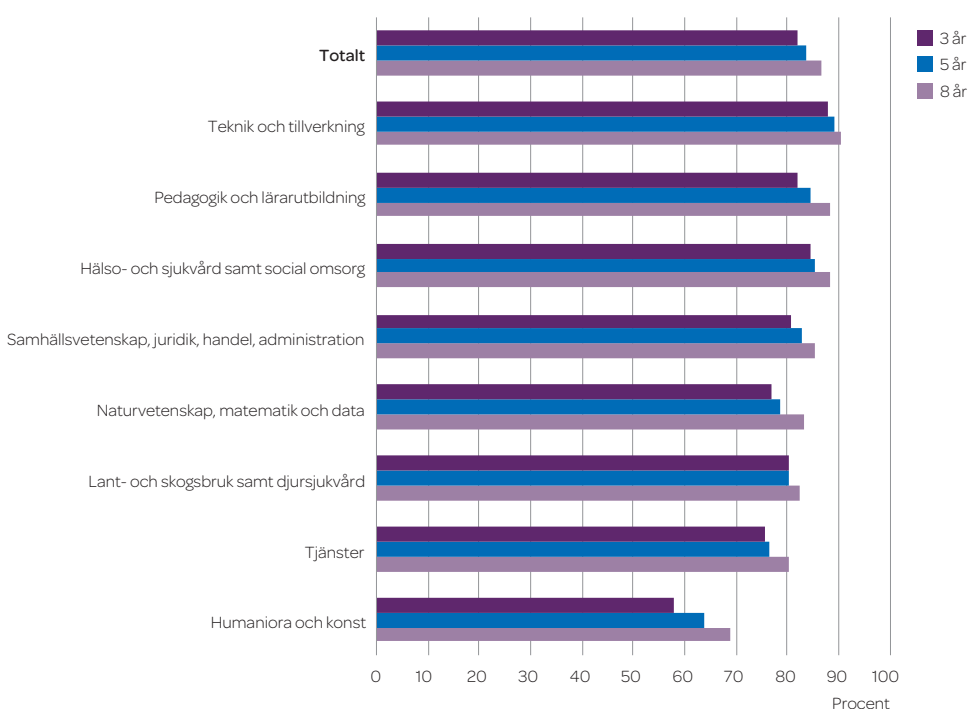
Andelen etablerade var högst bland dem som examinerades inom teknik och tillverkning på grundnivå och avancerad nivå, tre år efter examen var andelen etablerade 88 procent och efter åtta år hade andelen ökat till 90 procent. Inom övriga ämnesområden varierade etableringsgraden från 58 procent till 85 procent. Den lägsta andelen etablerade tre

år efter examen, 58 procent, hade examinerade inom humaniora och konst. Efter åtta år hade denna andel ökat till 69 procent.

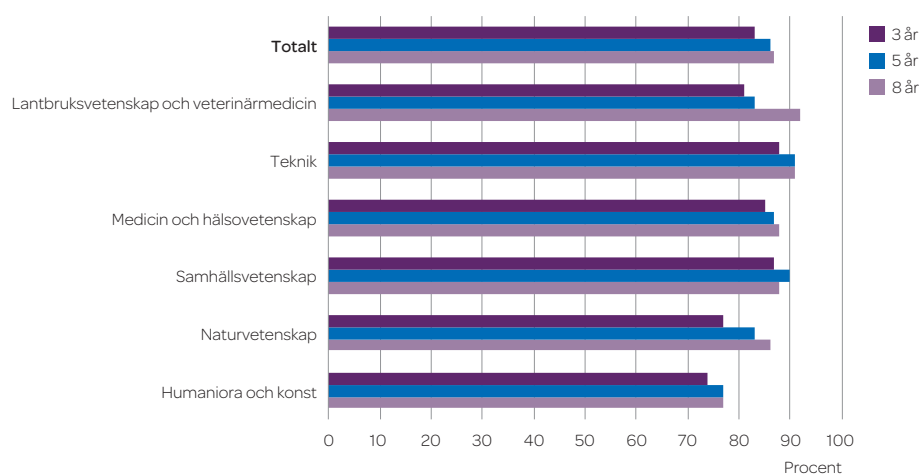
En uppdelning av examinerade på kvinnor och män visar på samma mönster. Examinerade inom teknik hade de högsta etableringsgraderna medan det motsatta gäller för examinerade inom ämnesområdet humaniora och konst.

Även för de doktorsexaminerade var andelen etablerade högst inom teknikområdet. Bland personer som avlagt doktorsexamen

Figur 62. Andel etablerade av examinerade på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/07–2011/12 per ämnesområde (SUN-inriktning) tre, fem och åtta år efter examen.

Figur 63. Andel etablerade av doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12 per forskningsämnesområde tre, fem och åtta år efter examen.

inom teknik var 87 procent etablerade tre år efter examen. Teknik var tillsammans med lantbruksvetenskap och veterinärmedicin de enda av ämnesområdena där de doktorsexaminerade hade en etableringsgrad på över 90 procent efter fem och åtta år. Andra områden där etableringsandelen var hög tre år efter examen var samhällsvetenskap respektive medicin och hälsovetenskap med 87 och 85 procents etablering. Den lägsta etableringsgraden för doktorsexaminerade tre år efter examen, 74 procent, var inom humaniora och konst. Efter åtta år hade denna andel ökat till 77 procent. Bland dem som har avlagt doktorsexamen inom ämnesområdet naturvetenskap ökade andelen under samma period från 77 till 86 procent. Ett mönster som framträder är att ju lägre andel etablerade tre år efter examen desto större ökning fram till åtta år efter examen. Inom vissa ämnesområden tar det längre tid att etableras på arbetsmarknaden.

Inom samhällsvetenskap sjönk etableringsgraden med tiden. Åtta år efter examen var etableringsgraden 88 procent jämfört med 90 procent fem år efter examen.

En uppdelning av examinerade på kvinnor och män visar på samma mönster. Examinerade inom teknik hade de högsta andelarna medan det motsatta gäller för examinerade inom ämnesområdet humaniora och konst.

Statlig sektor vanligare bland doktorsexaminerade

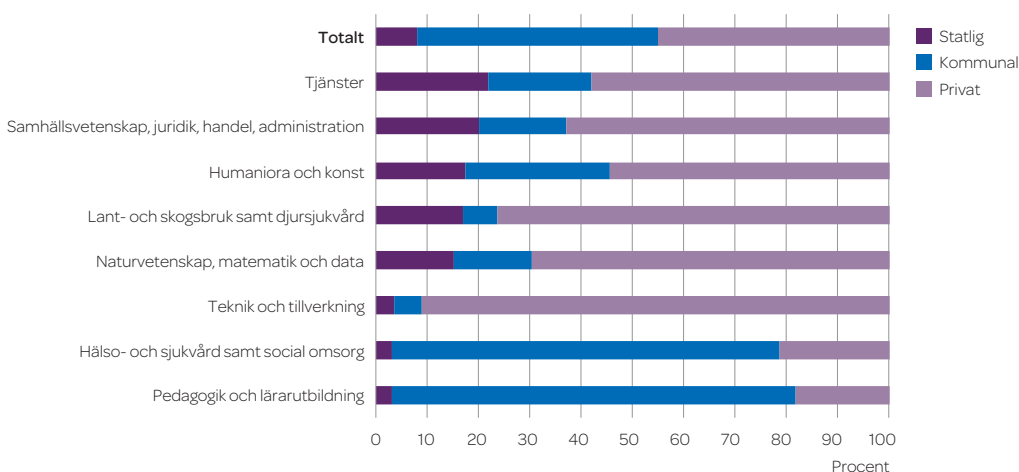
Det är också intressant att se inom vilka sektorer på arbetsmarknaden som de examinerade är verksamma. Arbetsmarknaden kan delas in i olika sektorer; statlig, kommunal (där landstingen ingår) och privat sektor.

Inom vilket ämnesområde de examinerade hade avlagt sin examen spelade stor roll för vilken sektor som de sedan arbetade i. Det gäller såväl för examinerade på grundnivå och avancerad nivå som för doktorsexaminerade. Av de etablerade som avlagt en examen på grundnivå och avancerad nivå arbetade 8 procent inom statlig sektor, 47 procent inom kommunal sektor (kommuner och landsting) och 45 procent inom privat sektor (se figur 64). För de som avlagt en doktorsexamen dominerade den statliga sektorn tydligt med 53 procent av de etablerade, 18 procent var verksamma inom kommunal sektor (kommuner och landsting) och 30 procent inom privat sektor (se figur 65).

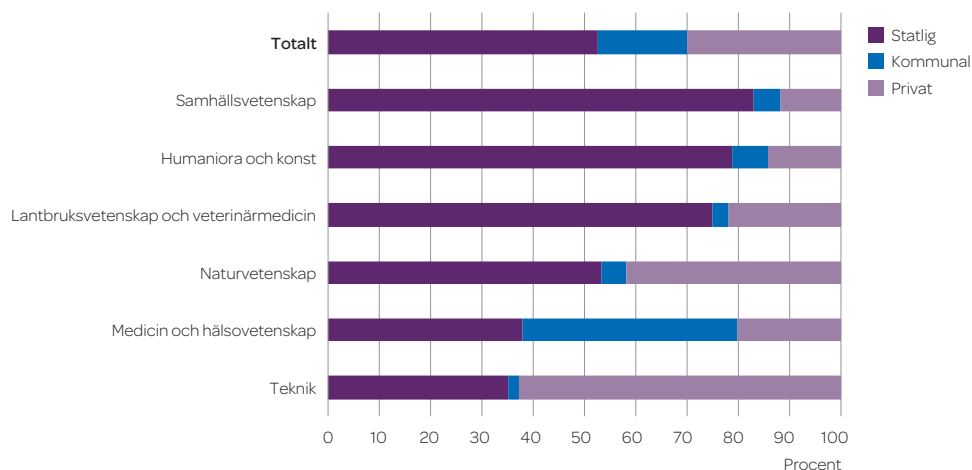
Examinerade på grundnivå och avancerad nivå inom hälso- och sjukvård och social omsorg samt pedagogik och lärarutbildning arbetade huvudsakligen i kommunal sektor medan de flesta inom teknik och tillverkning arbetade i privat sektor.

En majoritet av de doktorsexaminerade inom samhällsvetenskap samt humaniora och

Figur 64. Andel etablerade fördelad på statlig, privat och kommunal sektor per ämnesområde för examinerade på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/07–2011/12.

Figur 65. Andel etablerade tre år efter examen fördelad på statlig, privat och kommunal sektor per forskningsämnesområde för doktorsexaminerade läsåren 2006/07–2011/12.

konst arbetade i statlig sektor medan de flesta inom teknik arbetade i privat sektor.

I jämförelse med grundnivå och avancerad nivå fanns en mindre andel av de doktorsexaminerade inom medicin och hälsovetenskap i kommunal sektor. Inom teknikområdet var det en hög andel som arbetade privat, både för de examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade.

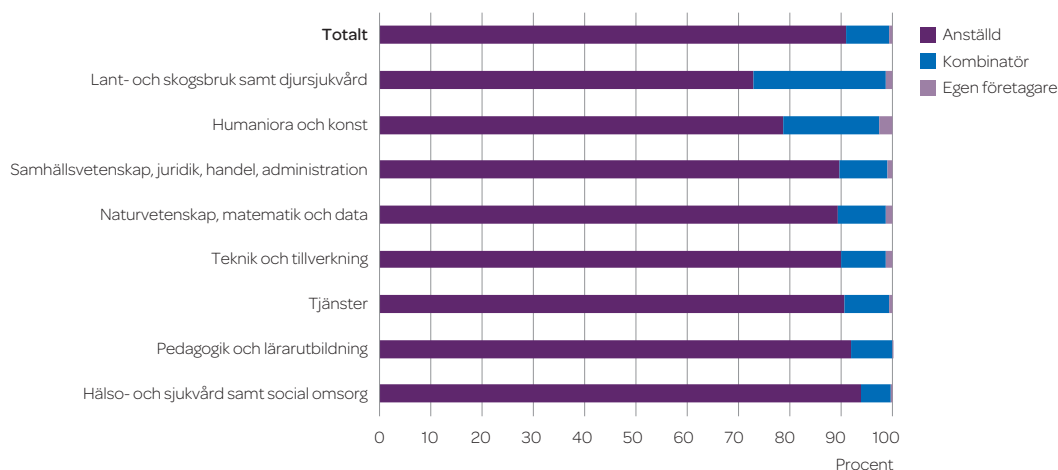
Kombinatörer vanligare bland examinerade på grundnivå och avancerad nivå

De etablerade på arbetsmarknaden kan också delas in i tre olika yrkesställningar; anställda, företagare samt kombinatörer. Den sistnämnda gruppen har både en anställning och driver företag. För examinerade på grundnivå och avancerad nivå var 91 procent anställda, 8 procent kombinatörer och 1 procent företagare (se figur 66). Andelen med anställning varierade beroende på inom vilket område de etablerade hade sin examen. Högst andel kombinatörer/företagare fanns inom lant- och skogsbruk samt djursjukvård med 27 procent och lägst andel inom hälso- och sjukvård samt social omsorg med 6 procent.

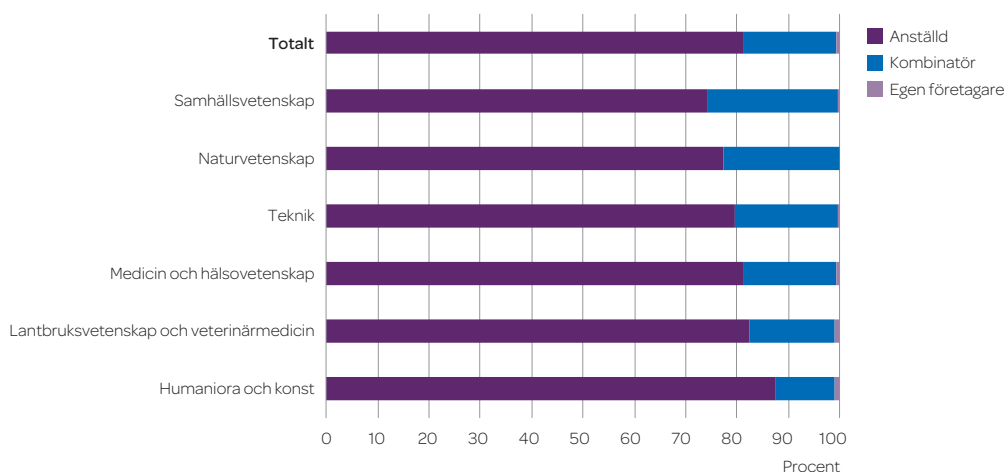
För de etablerade som avlagt en doktorsexamen var det en högre andel som var kombinatörer, 18 procent, medan andelen anställda var 81 procent och 1 procent var företagare (se figur 67). Även för doktorsexaminerade varierade andelen med anställning beroende på inom vilket område de etablerade hade sin doktorsexamen. Högst andel anställda fanns inom humaniora och konst med 88 procent och lägst andel inom samhällsvetenskap med 74 procent. Högst andel kombinatörer fanns det inom samhällsvetenskap, 25 procent.

Det råder alltså en viss skillnad i yrkesställning mellan examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade. Det är en lägre andel av de doktorsexaminerade som har en anställning i jämförelse med de examinerade på grundnivå och avancerad nivå. Jämför man ämnesområde går det inte heller att se något tydligt mönster mellan yrkesställning och område. Exempelvis var andelen anställda relativt låg bland de etablerade med en examen på grundnivå och avancerad nivå inom humaniora och konst, medan andelen anställda var betydligt högre bland de doktorsexaminerade inom motsvarande forskningsämnesområde.

Figur 66. Yrkesställning för etablerade tre år efter examen efter ämnesområde för examinerade på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/2007–2011/2012.

Figur 67. Yrkesställning för doktorsexaminerade läsåren 2006/2007–2011/2012 som var etablerade tre år efter examen, efter forskningsämnesområde.

Få tydliga skillnader i etableringsmönster

Sammantaget var det, med ett par undantag, inga stora skillnader i etablering mellan personerna med examen på grundnivå och avancerad nivå samt personerna med doktorsexamen. På många områden som jämförs är det några enstaka procentenheters differens men det finns även större skillnader. Etableringsandelen var totalt 82 procent för examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive 83 procent för doktorsexaminerade. Åtta år efter examen hade andelen ökat till 87 procent för båda populationerna. Bland doktorsexaminerade var andelen etablerade kvinnor 82 procent

och män 84 procent tre år efter examen. Detta kan jämföras med andelen etablerade bland examinerade på grundnivå och avancerad nivå som var 80 procent bland kvinnorna och 85 procent bland männen. För examinerade med svensk bakgrund var andelen etablerade högre såväl för examinerade på grundnivå och avancerad nivå som doktorsexaminerade. För doktorsexaminerade kan noteras att skillnaden i etablering mellan svensk och utländsk bakgrund bland kvinnorna minskade från 12 procent efter tre år efter examen till 4 procent åtta år efter examen. Detta kan delvis bero på att etableringsandelen sjönk för kvinnor med svensk bakgrund. Examinerade som läst teknik-

ämnen hade höga etableringsandelar oavsett nivå medan det motsatta gällde för humaniora och konst.

Det finns dock tydliga skillnader mellan examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade gällande i vilken sektor de examinerade etablerar sig inom. I statlig sektor återfanns 8 procent av de etablerade som examinerats på grundnivå och avancerad nivå i jämförelse med 53 procent av de doktorsexaminerade. Denna skillnad på 45 procentenheter förklaras till stor del av att många med doktorsexamen arbetar inom universitet och högskolor. De som examinerats från grundnivå och avancerad nivå arbetar istället i högre utsträckning inom privat respektive kommunal sektor, med 45 respektive 47 procent av de etablerade. Motsvarande andelar var 30 respektive 18 procent för de som avlagt doktorsexamen.

SAMVERKAN OM DIMENSIONERING AV UTBILDNING

UKÄ har kartlagt hur lärosätena samverkar med externa parter i frågor som rör dimensionering av utbildning. Kartläggningen består av en enkätundersökning till lärosätena, möten med företrädare för externa parter och gruppvisa dialogsamtal med lärosäten. Av dessa tre delar framgår det att alla lärosäten bedriver samverkan om dimensionering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Det gäller särskilt sådan utbildning som riktas mot en tydlig arbetsmarknad. För att samverkan om dimensionering av utbildning ska fungera krävs att parterna förstår varandras förutsättningar och att det är tydligt vad som ska åstadkommas. Kartläggningen visar dock att samverkan bara marginellt kan lösa dimensioneringsproblem, särskilt bristerna på högskoleutbildade inom skola och vård.

Kartläggningen är ett regeringsuppdrag och har publicerats i rapporten *Samverkan om dimensionering av utbildning* (Rapport 2018:4, UKÄ).

Det fanns också skillnader mellan examinerade på grundnivå och avancerad nivå respektive doktorsexaminerade vad gällde yrkesställning. Bland de etablerade med examen på grundnivå och avancerad nivå var andelen anställda 91 procent och bland de doktorsexaminerade 81 procent. För de etablerade med doktorsexamen var istället andelen kombinatorer högre, 18 procent i jämförelse med 8 procent av de med examen på grundnivå och avancerad nivå.

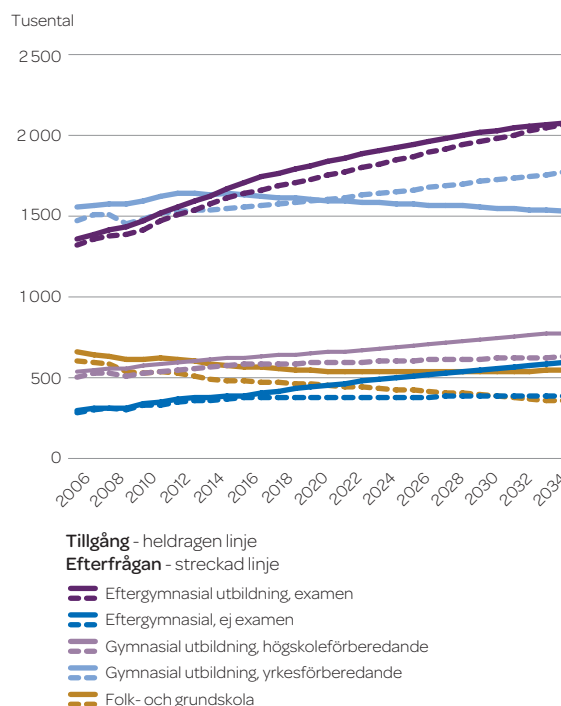
Framtida brist inom skola och sjukvård

Kapitlet inleddes med en figur som visade hur arbetslösheten för personer på olika utbildningsnivåer hade varit under åren 2005–2017. Därefter har kapitlet handlat om etableringen på arbetsmarknaden år 2015. Detta avslutande avsnitt innehåller uppgifter om den framtida arbetsmarknaden. Det görs regelbundet bedömningar och prognoser över behovet av personal i olika yrken: *Trender och prognoser 2017* (Statistiska centralbyrån 2017), *Var finns jobben? Bedömning för 2018 och på fem års sikt* (Arbetsförmedlingen 2018) och *Framtidsutsikter* (Saco 2017) är exempel på rapporter i vilka arbetsmarknadsutsikterna redovisas. Bedömningar är likartade i de olika rapporterna.

I *Trender och prognoser* står det bland annat att det väntas ske en ökning av arbetskraften och den största ökningen beräknas ske för examinerade med en eftergymnasial utbildning där även tillgångssidan kommer att öka. Däremot visar beräkningar på fortsatt brist respektive överskott inom olika utbildningsgrupper. Om dimensioneringen av utbildningen inte förändras kommer bristen på olika lärarkategorier att öka. Enligt prognosen väntas

en fortsatt brist på utbildade speciallärare, specialpedagoger, fritidspedagoger, ämneslärare, yrkeslärare, förskollärare och lärare för grundskolans tidigare år. Det är främst en stigande efterfrågan, till följd av fler elever inom grundskolan och gymnasieskolan, som på sikt ger allt större efterfrågan. Inom området hälso- och sjukvård och social omsorg visar beräkningarna på risk för fortsatt brist. Efterfrågan inom hälso- och sjukvården bedöms öka kraftigt under prognosperioden, både som en följd av att befolkningen växer och av att de äldre blir allt fler. Dagens brist på specialistutbildade sjuksköterskor riskerar att tillta på sikt. Prognosen visar även på en risk för tilltagande brist på ytterligare ett antal kompetenser inom hälso- och sjukvårdsområdet. Det finns också utbildningsgrupper där tillgången kan bli större än efterfrågan som bland humanister och konstnärer och även inom det samhällsvetenskapliga området, till exempel personal- och beteendevetare, samhällsvetare och jurister.

Figur68. Tillgång och efterfrågan på arbetskraft efter utbildningsnivå 2006 till 2035. Förvärvsarbetande 2006 till 2015. Prognos från 2016. Källa: SCB.

UPPDRAG OM SAMVERKAN KRING KOMPETENSFÖRSÖRJNING I HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

UKÄ och Socialstyrelsen har sedan juli 2016 ett gemensamt uppdrag om samverkan kring kompetensförsörjning i hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvårdens verksamheter är skyldiga att täcka det personalbehov som krävs för att kunna bedriva god vård. I detta är universitet och högskolor centrala aktörer för att säkra en god tillgång på välutbildad personal. Inom ramen för uppdraget ska UKÄ och Socialstyrelsen därför analysera och föreslå hur samverkansarenor på nationell och regional nivå mellan aktörer med ansvar för kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan utvecklas långsiktigt. Utöver detta ska myndigheterna så långt det är möjligt säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över det

totala kompetensbehovet i hälso- och sjukvården, oavsett driftsform eller huvudman.

I uppdraget ingår de legitimationsyrken inom hälso- och sjukvårdsområdet som kräver högskoleutbildning, till exempel läkare, sjuksköterskor, audionomer och apotekare. Utöver legitimationsyrkena ingår också specialistsjuksköterskor och tandtekniker.

UKÄ och Socialstyrelsen redovisar årligen genomförda aktiviteter och åtgärder till regeringen. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 31 augusti 2019.

Mer om uppdraget och planerade och genomförda aktiviteter finns på framtidensvardkompetens.se